

SPROUTING MINDS

सेवांकुर भारत

ION प्रयत्न Social Service
 Joy वक्तृत्व
 सातत्य चरित्र
 देशप्रेम Joy वक्तृत्व चरित्र
 रस्ता देशप्रेम न्यान
 ERSHIP
 संस्कृती चरित्र समाज भान शील
 सातत्य प्रयत्न Friends Communicat
 DEVIATION अनुशासन
 संपर्क प्रगती
 चरित्र संस्कृती
 कुर भारत
 Personality Development देशप्रेम प्रयत्न
 संयम देशप्रेम न्यान एकता सातत्य न्यान
 न्यान देशप्रेम देश
 संयम
 SEVANKUR BHARAT
 FRIENDS समाज भान Freedom of Expression संस
 न्यान
 Ethical Practice
 DEVIATION Microplanning Joy ETHICAL PRACT
 Communication
 JOY Communication प्रयत्न
 Devotion COMMUNICATION
 रस्ता FRIENDS संयम सेवांकुर भारत एकता
 सातत्य संयम संयम
 न्यान चरित्र
 ANAGEMENT सेवांकुर
 कता न्यान
 FRIENDS COORDINATION
 समाज भान
 शील शील अनुशासन Joy
 प्रगती शील
 SOCIAL SERVICE न्यान शील
 Joy प्रय
 Joy
 ETHICAL PRACTICE
 Joy अनुशासन वक्तृत्व चरित्र Time M
 Personalitu Development प्रगती प्रयत्न
 देशप्रेम
 SEVANKUR BHARAT
 Social Service FRIENDS
 Communication
 सेवांकुर भारत एकता संयम
 न्यान सातत्य वक्तृत्व संयम
 वक्तृत्व बौद्धिक
 सेवांकुर भारत Social Service प्रगती
 Communication शील समरस्ता
 JOY प्रयत्न
 COORDINATION संयम FRIENDS
 न्यान Ethical Practice वक्तृत्व
 अनुशासन वक्तृत्व एकता
 शील न्यान Joy प्रयत्न Joy

Cover page Description

**"We love to do things that
come from our heart."**

We all have heard of this phrase. Sevankur sits in our heart and directs the brain making us better human being. Not just that, it also shapes our personality, reveals our true selves to us, showing us our strengths and weaknesses, strengthens our roots, and helps us design our lives for the future of humankind.

The Editorial Board

Scan this QR code to get
the details of our Editorial
Board Team

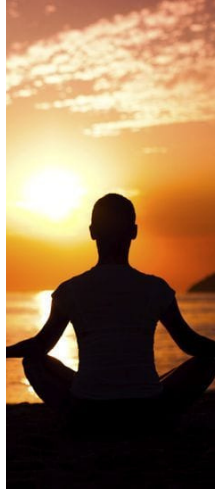
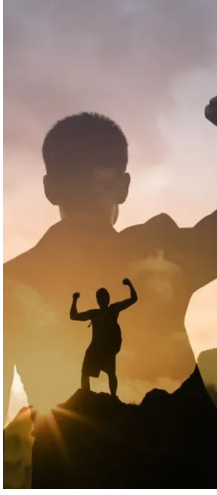
Index

Articles From The Roots

- 1 The New Beginning - DR. JAYESH TALANKAR
- 3 Why Sevankur -DR. PRASANNA PATIL
- 8 Sevankur -एक चळवळ -DR. ASHWINIKUMAR TUPKARY
- 10 DHR And Sevankur -DR. AVINASH BUCHE
- 12 Shri Guruji Rugnalaya
-Prakalpa Darshan -DR. JAYESH TALANKAR

Articles From The Sprouts

- 15 Balance Your IQ And EQ -NINAD DESHPANDE
- 18 Why Everyone Should
Have An Elder Sibling -GAUTAMI KANDALGAONKAR
- 19 COVID & Sevankur -ARPITA PARATKAR

Sprouting Gallery.

21 POEM- I Shall
Always Be There

-VEDANT SHRIGIRE

21 POEM- जरा बदलून बघ

-SAKSHI BALDI

22 Sketch

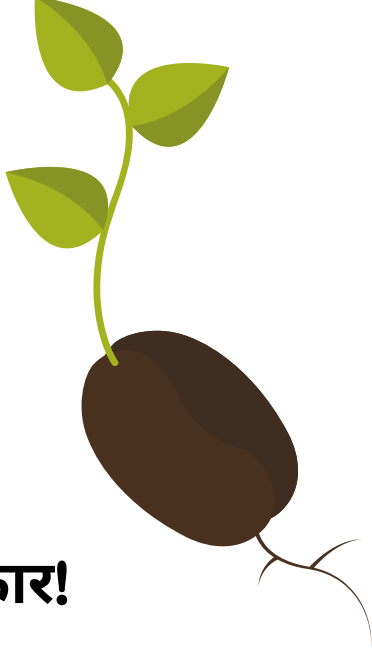
-DR. RAHUL GAWAS

23 Painting

- AMISHA PETKAR

Miscellaneous

24 Sevankur News

THE NEW BEGINNING

"नमस्कार!

सेवांकुर-भारत चे पाहिले बौद्धिक पत्रक सादर करत असताना सर्व बौद्धिक टीमला आनंद होत आहे..."

आणि ते साहजिकच आहे, कल्पनेला मूर्त स्वरूप येणं ही नक्कीच आनंददायी गोष्ट आहे.

सेवांकुरच्या टीम मध्ये कार्यरत असलेल्या विद्यार्थ्यांना सेवांकुरचा एकुण प्रवास पाहून सुचलेले अर्थपूर्ण नांव....

Sprouting Minds..

वैद्यकीय विद्यार्थ्यांमध्ये समाजभान, संवेदनशीलता, नैतिकता जागृत करणे, त्याशिवाय वैद्यकीय व्यवसाय हे केवळ पैसे मिळवण्याचे साधन नसून ते एक समाज सेवेचे व्यासपीठ आहे, असा सेवाभाव मनामध्ये अंकुरित करणे, यासाठीच सेवांकुर ची सुरुवात झाली व तोच विचार देण्याचा प्रयत्न या पत्रकातून आम्ही करणार आहोत.

बौद्धिक टीम च्या विद्यार्थ्यांनी आपल्या सेवांकुरच्या बौद्धिक पत्रिकेत काय काय असावे? त्याचे Design कसे असावे? त्याला पानं किती असावेत? त्याचे नांव काय असावे? ते कोणत्या भाषेत असावे? त्याच बरोबर कोणी काय जबाबदारी घ्यायची?, कधी पर्यंत पूर्ण करायचे यांची बैठकामधून भरपूर चर्चा केली आणि या सविस्तर विचार मंथनातून बाहेर पडले ते

Sprouting Minds नावाचे विचार अमृत.

स्वामी विवेकानंद म्हणतात की, "Tell me the songs on the lips of youth and I will tell you the future of that country..."

मुळातच सामाजाप्रती संवेदनशील असलेल्या आपल्या भारतीय तरुणाला

"देश हमें देतो है सबकुछ हम भी तो कुछ देना सीखे" हे गीत ओठी देण्यासाठीचा हा एक प्रयत्न

Dr. Jayesh Talankar

बौद्धिक प्रमुख, देवगिरी प्रांत
Editor - In - Chief

तर काय असणार आहे या
SPROUTING MINDS मध्ये ?

१. सेवांकुरच्या उगमापासून ते आज पर्यंतच्या प्रवासावर दृष्टीक्षेप.
२. सेवांकुरच्या भविष्यातील **ACTIVITY** काय असतील.
३. सेवांकुर विषयी विद्यार्थ्यांचे विचार.
४. ज्या प्रकल्प दर्शनाने विद्यार्थ्यांच्या मनात सेवाभाव अंकुरित झाला अशा काही सामाजिक सेवा प्रकल्पांची माहिती.
५. प्रेरणादायी व्यक्तीचरित्र.
६. विद्यार्थ्यांना मुक्तपणे विचार व्यक्त करता यावे असेही **PROVISION**

तर काय असणार आहे या Sprouting Minds मध्ये ?

१. सेवांकुरच्या उगमापासून ते आज पर्यंतच्या प्रवासावर दृष्टीक्षेप.
२. सेवांकुरच्या भविष्यातील Activity काय असतील.
३. सेवांकुर विषयी विद्यार्थ्यांचे विचार.
४. ज्या प्रकल्प दर्शनाने विद्यार्थ्यांच्या मनात सेवाभाव अंकुरित झाला अशा काही सामाजिक सेवा प्रकल्पांची माहिती.
५. प्रेरणादायी व्यक्तीचरित्र.
६. विद्यार्थ्यांना मुक्तपणे विचार व्यक्त करता यावे असेही Provision

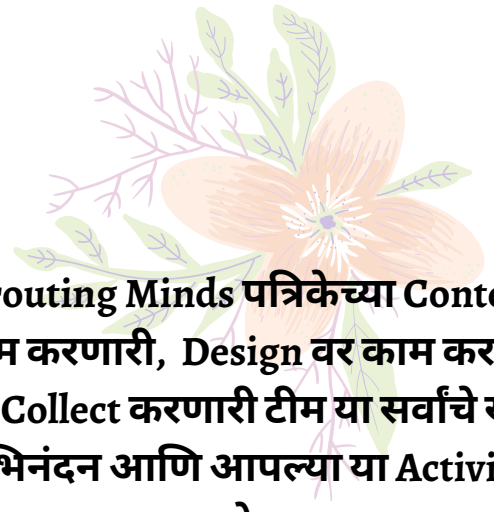
अशा प्रकारे हा सेवांकुरच्या विद्यार्थ्यांनी, विद्यार्थ्यांसाठी उपलब्ध केलेला विचाराचा एक Platform आहे. स्वामी विवेकानंद म्हणतात की, "Tell me the songs on the lips of youth and I will tell you the future of that country..."

मुळातच सामाजाप्रती संवेदनशील असलेल्या आपल्या भारतीय तरुणाला "देश हमें देतो है सबकुछ हम भी तो कुछ देना सीखे" हे गीत ओठी देण्यासाठीचा हा एक प्रयत्न.

एका अर्थाने सेवांकुर चे हे बौद्धिक पत्रक सर्व वैद्यकीय विद्यार्थ्यांसाठी एक मेजवानीच असणार आहे.

हे पत्रक Lead and Create करणा-या विद्यार्थ्यांच्या प्रतिभेचे प्रतिबिंब असेल.

सेवांकुरचा विचार प्रत्येक वैद्यकीय विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहचावा ह्या करीता सेवांकुरच्या विद्यार्थ्यांनी केलेला हा अभिनव उपक्रम आहे. सर्वांना हा उपक्रम नक्कीच आवडेल.

Sprouting Minds पत्रिकेच्या Content वर काम करणारी, Design वर काम करणारी, Data Collect करणारी टीम या सर्वांचे खुप खुप अभिनंदन आणि आपल्या या Activity ला शुभेच्छा..

WHY?

Sevankur

शिव खेरांच्या पुस्तकातली एक छान गोष्ट आहे. एक तरुण एक अत्यंत भारीची नवी कोरी मोटरसायकल चालवीत मित्रांकडे येतो आणि अतिशय आनंदाने नवी गाडी मित्रांना दाखवतो. मित्र विचारतात, “केवढ्याला पडली?” तो म्हणाला, “मला किंमत नाही माहीत. मला माझ्या भावाने भेट म्हणून विकत घेऊन दिली आहे ही गाडी!” “वॉव! मला पण असा उदार आणि श्रीमंत भाऊ असायला पाहिजे होता यार!” एकजण उत्स्फूर्तपणे म्हणतो आणि बाकी सगळे त्याला दुजोरा देतात. त्यांच्यातील एक मित्र मात्र असं काहीच बोलत नाही. त्यावर सगळे त्याला विचारतात- “तुला नाही का असं वाटत की आपल्यालाही अशी भारी गिफ्ट देऊन आनंदित करणारा भाऊ असावा?” त्यावर तो सावकाश पण ठामपणे म्हणतो- “त्यापेक्षा दुसऱ्याला आनंद देणारा- गाडी घेऊन देणारा, तो भाऊ मी असायला पाहिजे होतो!”

स्वतः आनंदी राहत, कर्तृत्ववान होत, आपल्या कर्तृत्वाने आणि सकारात्मकतेने समाजात बदल घडवणारी जी गुणी मंडळी दिसतात त्या सर्वांमध्ये एक गोष्ट सारखी असते- ती म्हणजे, त्यांच्या जडणघडणीच्या वयात त्यांना सामूहिकता, सकारात्मकता आणि सक्रियता यांचे महत्व पटवून देणारे संस्कार झालेले असतात. त्या वयातच त्यांना ‘मी आणि अवतीभोवतीचा माझा समाज’ याचे भान, म्हणजेच ‘समाजभान’ आलेले असते. त्यामुळे मग पुढे ते कुठेही गेले तरी, कोणत्याही नोकरी- व्यवसायात ते उतरले तरी, त्यांचे हे समाजभान सुटत नाही. व्यक्तिगत आयुष्यात नकारात्मकता, हिंसा, द्वेष यापासून त्यांना सहजच दूर राहता येते आणि आपले व्यक्तिमत्व घडवण्याबरोबरच समाजात देखील; अगदी ‘डेल्टा-एक्स’ प्रमाणे सूक्ष्म का असेना; पण निश्चित बदल पण घडवता येतो! आयुष्य यशस्वी होण्याबरोबरच ‘सार्थक’ देखील बनते!

अशाच कांही तरुणांना ऐंशीच्या दशकात औरंगाबादच्या वैद्यकीय महाविद्यालयात ते शिकत असताना ‘समाजभान’ सापडले आणि डॉ. हेडगेवार रुग्णालय उभे राहिले. आज वैद्यकीय आणि सामाजिक विषयातील परिवर्तनाच्या चळवळीचे रूप त्या प्रकल्पाने घेतले आहे. हा ठेवा सतत पुढच्या पिढ्यांतील तरुणांना मिळावा याची बीजे चौवीस वर्षांपूर्वी टाकायला सुरुवात झाली आणि त्यातूनच आजचे ‘सेवांकुर’ उमलले आहे!

वैद्यकशास्त्र आणि शिक्षण या दोन्ही गोष्टी भारतीय संस्कृतीत अगदी पुरातन काळापासून पवित्र, आदरणीय मानल्या जातात. भारतीयांच्या दृष्टीने हे दोन्ही केवळ 'व्यवसाय' नव्हते, तर धर्मकार्य मानले जायचे. म्हणूनच वैद्य आणि गुरु यांना त्यांच्या त्यांच्या विषयांच्या पलीकडे देखील व्यापक मान्यता होती. सामाजिक बदल घडवून आणण्यात, लोकांचे प्रबोधन करण्यात त्यांची मोठी भूमिका असायची कारण लोकांचा त्यांच्यावर असलेला अपार विश्वास. आधुनिक काळातही 'A Doctor can be an effective Social Changemaker' असेच म्हटले जाते. गेली कांही दशके मात्र सामान्य जन आणि डॉक्टर्स यांच्यातील हे नाते विस्कळीत होत गेलेले दिसते. सेवांकुरने या नात्याला पुन्हा मजबूत बनवण्यासाठी कामाला सुरुवात केली आणि पाहता पाहता हजारो तरुण डॉक्टरांच्या पर्यन्त ही चळवळ पोहोचली देखील!

वैद्यकीय विद्यार्थ्यांमध्ये सेवांकुर इतकं लोकप्रिय का आहे? यातून काय मिळतं या तरुणांना? कुठल्याही सेवांकुराईट बरोबर दहा मिनिटं बोललात तर याचं उत्तर मिळेल!

झारखंडच्या एका कोपऱ्यातील घनदाट जंगलातल्या एका आदिवासी पाड्यावर दुसऱ्या दिवशी कॅम्प घेण्यासाठी चार सेवांकुराईट्स पोहोचतात. किर् अंधारी रात्र पडलेली असते. तरीही गावातील आबालवृद्ध त्यांच्या स्वागताला जमलेले असतात. ओळखपाळख नाही, भाषा कळत नाही तरी कुणी माऊली त्यांच्यासाठी गरमागरम जेवण रांधते, अगत्याने त्यांना जेऊ घालते. थोड्याच वेळात ते त्या परिवाराचा एक भाग बनून जातात. शाळेत असताना आपण रोज प्रार्थना म्हणतो- 'सारे भारतीय माझे बांधव आहेत'. ती बंधुत्वाची; सगळा समाज माझा आहे, याची अनुभूती वैद्यकीय विद्यार्थ्यांना इथे साक्षात मिळते!

आपला देश, आपला समाज यांचा विकास झाल्याशिवाय माझ्या विकासाला अर्थ नसतो. व्यक्ती आणि समष्टी हे नातं परस्परावलंबी आहे. म्हणून आपला सगळा समाज कसा आहे? त्याच्या समस्यांचे आणि शक्तीचे दर्शन होणे आवश्यक असते. सेवांकुर हे उत्तम घडविते. विविध सेवा प्रकल्पांना भेटी देणार्या, तिथे राहून काम करून येणार्या विद्यार्थ्यांच्या प्रतिक्रिया बोलक्या असतात. 'दुनिया में कितना गम है- मेरा गम कितना कम है' हे कळतं! एक संवेदनशील माणूस आणि डॉक्टर म्हणून रोग आणि वेदना दूर करण्याबरोबरच दैन्य, अभाव आणि भेदभाव दूर करण्यातही मी काय करू शकतो हे देखील लक्षात येतं. सेवांकुर केवळ अशी संवेदनशील मनं घडवतं एवढच नाही, तर अशा संवेदनशील मनांना एकत्र बांधून ठेवणं आणि तरुणाईची अफाट ऊर्जा सकारात्मक कामांत लावणं हे ही करतं. महाराष्ट्रातल्या प्रत्येक मोठ्या शहरात आज सेवांकुराईट्स नित्य एकत्र येतात, खेड्यात जातात, सेवाकार्य करतात, प्रबोधन करतात- स्वतः समाधान मिळवतात; लोकांना आनंद आणि प्रेरणाही देतात. कोरोना काळात सेवांकुरच्या विद्यार्थ्यांनी अनेक शहरांत निर्भयपणे प्रत्येक गल्लोगल्ली जाऊन तपासणी आणि प्रबोधन केले त्याचे सर्व समाजाने कौतुक केले. आरोग्य सर्वेक्षण, प्रबोधन, आपत्तीमध्ये मदत, पर्यावरण संरक्षण अशा अनेक विषयांत सेवांकुरची तरुणाई कामाला लागली आहे. म्हणूनच महाराष्ट्राचे **मा. राज्यपाल भगत सिंह कोश्यारी** यांना तब्बल शंभर सेवांकुराईट्स सोबत- अगदी आजोबांनी नातवंडांसोबत गप्पा माराव्या अशा अनौपचारिक स्नेहाने- गप्पागोष्टींना वेळ द्यावसा वाटला; सेवांकुरचे कौतुक करावेसे वाटले! इतकेच नव्हे, तर भारताचे मा. राष्ट्रपती रामनाथजी कोविंद यांनी देखील सेवांकुरच्या टीमला भेटीची वेळ दिली व आस्थेने या कामाची दखल घेतली!

वैद्यकीय विद्यार्थ्यांमध्ये सेवांकुर इतकं लोकप्रिय का आहे?

झारखंडच्या एका कोपऱ्यातील घनदाट जंगलातल्या एका आदिवासी पाड्यावर दुसऱ्या दिवशी कॅम्प घेण्यासाठी चार सेवांकुराईट्स पोचतात. किर् अंधारी रात्र पडलेली असते. तरीही गावातील आबालवृद्ध त्यांच्या स्वागताला जमलेले असतात. ओळखपाळख नाही, भाषा कळत नाही तरी कुणी माऊली त्यांच्यासाठी गरमागरम जेवण रांधते, अगत्याने त्यांना जेऊ घालते. थोड्याच वेळात ते त्या परिवाराचा एक भाग बनून जातात. शाळेत असताना आपण रोज प्रार्थना म्हणतो- 'सारे भारतीय माझे बांधव आहेत'. ती बंधुत्वाची; सगळा समाज माझा आहे, याची अनुभूती वैद्यकीय विद्यार्थ्यांना इथे साक्षात मिळते!

सेवांकुर जे काम करतं त्याची गरज वैद्यकीय शिक्षण क्षेत्रातील दिग्गजांना देखील हळूहळू समजायला लागली आहे. "Good medical leadership is the key to build high-quality healthcare. However, in the development of medical careers, the teaching of leadership has traditionally not equaled that of technical and academic competencies. There has been an increased drive to see leadership education for doctors starting earlier. (*Tzu Chi Medical Journal; "Medical Leadership: An important and required competency for medical students" 2018*)

किंवा "Social Orientation of Medical Education in India." या Economic and Political Weekly मधील D. Banerjee यांच्या लेखातही "In India, the Medical students rarely learn about the intersection of socio-economic and environmental effects on access to healthcare... .. With a 360 degree perspective of society and tinge of leadership; a clinician can be a social change-maker in the developing countries like India. Unfortunately; our medical education system doesn't provide firm solutions to these gaps" या शब्दांत हीच गरज अचूकपणे मांडलेली दिसते. सेवांकुर नेमकेपणाने याच दोन मुद्द्यांवर "Social Orientation" आणि "Leadership" यावर काम करते!

Dr. Prasanna Patil

निमंत्रित सदस्य

prasanna-patil@hedgewar.org

बऱ्याच वेळा लोक तरुणाईविषयी नकारात्मक सूर लावताना दिसतात! 'आजकालच्या मुलांना शिस्त नाही' सारखे शिरे येत असतात. २०१८ मध्ये सेवांकुरच्या वैशिष्ट्यपूर्ण उपक्रमासाठी- 'एक सप्ताह देश के नाम' कार्यक्रमासाठी २७० वैद्यकीय विद्यार्थी आणि ३० डॉक्टर्स मुंबईहून मध्यप्रदेशात चित्रकूटला ट्रेनने निघाले होते. रेल्वेतील सहप्रवाशांना वाटत होतं, ही एवढी तरुण पोरं बसलीयत. आता हुल्लडबाजी तर होणार नाही ना! पुण्यापासून बसलेले श्री. असिमार पण याच चिंतेत होते. दुसऱ्या दिवशी सकाळी ट्रेन जबलपूरच्या आसपास असताना त्यांनी "तुमच्या प्रमुखाला मला भेटायचं आहे," अशी इच्छा व्यक्त केली. मुलांनी डॉ. तुपकरी सरांना बोलावले. त्यावेळी श्री असिमार यांनी 'एक सप्ताह...' काय आहे? सगळं व्यवस्थापन पण बहुतांश मुलं सांभाळताहेत व ते पण शिस्तीत; हे कसं? आदी प्रश्नांची सरबत्ती केली. सेवांकुरबद्दल ऐकल्यावर त्या निवृत्त आर्मीमॅनच्या तोंडून उत्स्फूर्त उद्गार निघाले, "ये असली काम है जी!" 'मै कोई अमीर आदमी तो नहीं, पर इसमें कुछ सहयोग देना चाहता हूं" म्हणत सेवांकुरला उत्स्फूर्तपणे पाचशे रुपयांची देणगी पण दिली!

बऱ्याच वेळा लोक तरुणाईविषयी नकारात्मक सूर लावताना दिसतात! 'आजकालच्या मुलांना शिस्त नाही' सारखे शिरे येत असतात. २०१८ मध्ये सेवांकुरच्या वैशिष्ट्यपूर्ण उपक्रमासाठी- 'एक सप्ताह देश के नाम' कार्यक्रमासाठी २७० वैद्यकीय विद्यार्थी आणि ३० डॉक्टर्स मुंबईहून मध्यप्रदेशात चित्रकूटला ट्रेनने निघाले होते. रेल्वेतील सहप्रवाशांना वाटत होतं, ही एवढी तरुण पोरं बसली आहेत. आता हुल्लडबाजी तर होणार नाही ना! पुण्यापासून बसलेले श्री. असिमार पण याच चिंतेत होते. दुसऱ्या दिवशी सकाळी ट्रेन जबलपूरच्या आसपास असताना त्यांनी 'तुमच्या प्रमुखाला मला भेटायचं आहे,' अशी इच्छा व्यक्त केली.

२०२० च्या 'एक सप्ताह..' मध्ये झारखंडच्या बिशूनपूर येथे पहिल्या दिवशी सगळ्यांचं जेवण झालं त्यावेळी आपआपल्या सवयीप्रमाणे किंवा नेहमीपेक्षा निराळ्या पद्धतीचे पदार्थ असल्याने; अनेकांनी ताटात कांही न कांही अन्न टाकून दिलेलं. ३०० जणांच्या भोजनानंतर सुमारे चार पाच किलो अन्न असं टाकून दिलेलं आढळलं. सेवांकुरच्या वतीने त्यावेळी 'झीरो फूड वेस्टेज' ची कल्पना मुलांना सांगितली आणि काय आश्चर्य... पाचव्या दिवशी खरोखर अन्न वाया घालण्याचं प्रमाण शून्यावर आलेलं! कुठून येते सेवांकुरच्या विद्यार्थ्यांमध्ये ही स्वयंशिस्त? ती येते रोल मॉडेल्स समोर ठेवल्याने!

मुलांनी डॉ. तुपकरी सरांना बोलावले. त्यावेळी श्री असिमार यांनी 'एक सप्ताह...' काय आहे? सगळं व्यवस्थापन पण बहुतांश मुलं सांभाळताहेत व ते पण शिस्तीत; हे कसं? आदी प्रश्नांची सरबत्ती केली. सेवांकुरबद्दल ऐकल्यावर त्या निवृत्त आर्मीमॅनच्या तोंडून उत्स्फूर्त उद्गार निघाले, 'ये असली काम है जी!' 'मै कोई अमीर आदमी तो नहीं, पर इसमें कुछ सहयोग देना चाहता हूं' म्हणत सेवांकुरला उत्स्फूर्तपणे पाचशे रुपयांची देणगी पण दिली!

सेवांकुरचे प्रमुख कार्यक्रम 'एक सप्ताह देश के नाम' किंवा 'उन्हाळ्यातील व्यक्तिमत्व विकास शिबीर' यातून जल्लोष, उत्साह याबरोबरच ठळकपणे लक्षात येते ती विद्यार्थ्यांची शिस्त आणि तन्मयता!

या कार्यक्रमातील दिनक्रम मुद्दामच जरा जाचक वाटतील असे ठेवलेले असतात. सकाळी लवकर उठणे, दिवसभर व्यस्तता. पहिल्यांदाच अशा दिनक्रमाचा अनुभव घेणारी बहुतेक मंडळी; पण कुठंही कुरकुर नाही; उशीर नाही! वेगवेगळे सामाजिक विषय चर्चेला असतात. पण तेही विद्यार्थी गंभीरपणे समजून घेतात.

२०२० च्या 'एक सप्ताह..' मध्ये झारखंडच्या बिशूनपूर येथे पहिल्या दिवशी सगळ्यांचं जेवण झालं त्यावेळी आपआपल्या सवयीप्रमाणे किंवा नेहमीपेक्षा निराळ्या पद्धतीचे पदार्थ असल्याने; अनेकांनी ताटात कांही न कांही अन्न टाकून दिलेलं. ३०० जणांच्या भोजनानंतर सुमारे चार पाच किलो अन्न असं टाकून दिलेलं आढळलं. सेवांकुरच्या वतीने त्यावेळी 'झीरो फूड वेस्टेज' ची कल्पना मुलांना सांगितली आणि काय आश्चर्य... पाचव्या दिवशी खरोखर अन्न वाया घालण्याचं प्रमाण शून्यावर आलेलं! कुठून येते सेवांकुरच्या विद्यार्थ्यांमध्ये ही स्वयंशिस्त? ती येते रोल मॉडेल्स समोर ठेवल्याने! सेवांकुरच्या सुरुवातीच्या बॅचेस मधील विद्यार्थी कार्यकर्ते आता यशस्वी डॉक्टर्स होऊन या चळवळीचे नेतृत्व करत आहेत. त्यांच्या अवतीभवती वावरणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या डोळ्यांत 'आपणही यांच्यासारखे होऊ' ही प्रेरणेची चमक स्पष्ट दिसते. सेवांकुर असे समर्थ नेतृत्व देखील घडवत आहे. सेवांकुरच्या प्रत्येक उपक्रमाच्या नियोजनात विद्यार्थ्यांची मोठी भूमिका असते. व्यवस्थापनशास्त्राचे धडे आम्हाला इथेच मिळतात, अशी भावना सेवांकुरचे विद्यार्थी त्यामुळेच बोलून दाखवतात.

व्यक्तिमत्व विकास हा सेवांकुरच्या कामाचा प्राण! सेवांकुरच्या कार्यक्रमात सहभागी असलेल्या विद्यार्थ्यांच्या पालकांच्या प्रतिक्रिया सर्व कांही सांगतात. आपल्या पाल्यात झालेले सकारात्मक बदल त्यांनाच आश्चर्यकारक वाटतात. किरण अल्हाट या सेवांकुराईटचे वडील अंकुश अल्हाट सेवांकुरच्या प्रमुखांना सांगत होते, "हा पोरगा आता तुमच्याकडंच दिलाय! त्याला कसं घडवायचं, त्याला काय काम सांगायचं.. तुम्हीच ठरवा!" पालकांचा हा विश्वास सेवांकुरची सर्वात मोठी कमाई! 'एक सप्ताह..' कार्यक्रमात अगदी दुर्गम भागातही येणार्या विद्यार्थिनींची संख्या विद्यार्थ्यांपेक्षा जरा अधिकच असते! सुरक्षा आणि कौटुंबिक वातावरणातून जिव्हाळा याची पालकांना खात्री असल्यानेच हे शक्य होते!

आजकाल आपल्या प्रोफेशनल शिक्षणाबरोबरच सॉफ्ट स्कील्स शिकण्याचे महत्व आपल्याला उमगले आहे. उत्तम संभाषण कौशल्य, उत्तम श्रवणकौशल्य किंवा आयुष्याकडे बघण्याची सम्यक दृष्टी जेवढी लवकर मिळेल, तेवढा तो डॉक्टर प्रभावी आणि यशस्वी होतो. याचे विशेष प्रयत्न सेवांकुरच्या ज्या ज्या शहरांत शाखा आहेत, तिथे नियमितपणे होत असतात.

उपनिषदामध्ये 'श्रेयस' आणि 'प्रेयस' अशा कल्पना सांगितल्या आहेत. पैसा, प्रसिद्धी, सत्ता, ह्या गोष्टी 'प्रेयस' मध्ये येतात. आपण जे करतो, बोलतो, जगतो, त्यामध्ये आपल्या असण्याचा हेतू मिसळला गेला की 'श्रेयस' कडे प्रवास सुरु होतो. त्यातून हळूहळू जगणे अर्थपूर्ण होते. स्वतःच्या जगण्यातला अर्थ सापडतो. 'प्रेयस' मिळवून मग 'श्रेयस' कडे जाण्यासाठी काही विशेष संस्कारांची गरज असते. वैद्यकीय विद्यार्थ्यांना लौकिक अर्थांनी यशस्वी बनवण्याबरोबरच त्यांचं 'श्रेयस' पण त्यांना मिळावं यासाठीच्या प्रयत्नांची साखळी म्हणजे सेवांकुर!

सेवांकुरची आजवरची ही वाटचाल आश्वासक असली तरी अजून खूप पल्ला गाठायचा आहे. आणि तुम्हा सर्वांच्या सहकार्याने आपण दुप्पट वेगाने पुढे जाऊ हा विश्वास वाटतो!

डॉ. प्रसन्न पाटील

prasanna.vpp@gmail.com

सेवांकुर एक चळवळ - भाग १ चळवळीची पार्श्वभूमि

'सेवांकुर' ही चळवळ महाराष्ट्रातील जवळपास सर्व वैद्यकीय महाविद्यालयात तिच्या 'वन विक फॉर नेशन'(एक सप्ताह देश के नाम') या वैशिष्ट्यपूर्ण उपक्रमामुळे परिचित झाली आहे. साधारण २४ वर्षापूर्वी म्हणजे १९९६-९७ च्या दरम्यान डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर वैद्यकीय प्रतिष्ठान संचलित डॉ.हेडगेवार रुग्णालय, औरंगाबाद (महाराष्ट्र) येथे काम करणाऱ्या काही तरुण डॉक्टरांना आठवड्यातून एक दिवस संध्याकाळी शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयातील मुलांच्या वसतीगृहात जाऊन सहज संपर्क करावा असे वाटले. कां बरे असे वाटले?

१९८८ मध्ये वैद्यकीय क्षेत्रात काही तरी वेगळे करून दाखवावे ही कल्पना सात तरुण डॉक्टरांच्या मनात रुजविली, त्याकाळच्या राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघातील कार्यकर्त्यांनी !

त्यांचे वसतीगृहात सातत्याने जाणे-येणे होते. प्रेरणादायी पुस्तकांच्या वाचनांतून, सेवाप्रकल्पांच्या दर्शनाने हे स्फुल्लिंग जागवले ! त्यातून सात तरुण डॉक्टर व चार संघ कार्यकर्ते यांनी १९८८ साली डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर वैद्यकीय प्रतिष्ठान या विश्वस्त संस्थेची स्थापना मराठवाड्यातील औरंगाबाद येथे केली. हे नाव देतांना खूप विचारमंथन झाले. मराठवाडा विद्यापीठास प. पू. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे नांव देण्यात यावे ही मागणी समाजातून पुढे आली होती. या मागणीसाठी समाजात मोठे आंदोलन उभे झाले. रा.स्व.संघाने या आंदोलनांस बिनशर्त पाठींबा दिला. अनेकांनी या मागणीकडे राजकीय दृष्टीकोनातून पाहून समाजात दुफळी निर्माण करून आपला स्वार्थ साधण्याचा प्रयत्न केला. सामाजिक एकोपा नष्ट होईल व विद्वेषाचे वातावरण तयार होईल असेही प्रयत्न समाजात होताना या तरुण डॉक्टरांनी पाहिले.

डॉ. हेडगेवारांचा जन्म १८८९ सालचा. १९८९ मध्ये त्यांच्या जन्माला १०० वर्षे पूर्ण होत होती. डॉ. हेडगेवारांच्या जन्मशताब्दी वर्षात डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर वैद्यकीय प्रतिष्ठान पहिल्या सेवाप्रकल्पाचा प्रारंभ होणार होता म्हणून त्याचे नांव 'डॉ. हेडगेवार रुग्णालय' असे ठेवण्यात आले. काम करणारे सर्व डॉक्टर्स बालपणापासून संघ स्वयंसेवक तर होतेच !

Dr. A. D. Tupkary

सेवांकुर संस्थापक आणि मार्गदर्शक
Ashwinikumar-tupkary@hedgewar.org

समाजजीवन निर्दोष, शोषणमुक्त व समरसतायुक्त असावे यासाठी प. पू. डॉ. आंबेडकरांनी आपले जीवन खर्च केले त्यांचे नाव कोणताही गाजावाजा न करता या तरुण डॉक्टरांनी आपल्या संस्थेला देवून समरसतेस पूरक आपला खारीचा वाटा कृतीतून उचलला. डॉ. केशव बळीरामपंत हेडगेवार यांनी १९२५ साली राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघाची नागपूर येथे स्थापना केली. डॉ. हेडगेवारांचा जन्म १८८९ सालचा. १९८९ मध्ये त्यांच्या जन्माला १०० वर्षे पूर्ण होत होती. डॉ. हेडगेवारांच्या जन्मशताब्दी वर्षात डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर वैद्यकीय प्रतिष्ठान च्या पहिल्या सेवाप्रकल्पाचा प्रारंभ होणार होता म्हणून त्याचे नाव 'डॉ. हेडगेवार रुग्णालय' असे ठेवण्यात आले. काम करणारे सर्व डॉक्टर्स बालपणापासून संघ स्वयंसेवक तर होतेच ! १९८९ साली गोकुळाष्टमीला डॉ. हेडगेवार रुग्णालयाचा प्रारंभ झाला. पहिले ५-७ वर्षे काम करणाऱ्या सर्व कार्यकर्त्यांच्या दर तीन महिन्यांनी बैठका होत असत. "चार भाऊ एकत्र राहू शकत नाही तेव्हा हे सात डॉक्टर कसे काय एकत्र राहातील?" असे सूर समाजातून ऐकू येत होते.

पण संघ संस्कारांचा परिणाम काय असतो ते त्यांना नंतर लक्षात आले व तोच समाज असे म्हणू लागली की, 'तुम्ही मनांत आणले तर कोणतेही काम करणे शक्य आहे.' पहिले ७-८ वर्षे प्रकल्प स्थिरावण्यासाठी गेले. १९९५-९६ ला आपल्या रुग्णालयाला जागा पूरत नाही, मोठी जागा पाहिजे व मोठ्या जागेत काम करण्यासाठी नवीन डॉक्टर पाहिजे अशी चर्चा सुरू झाली. स्वार्थाने प्रारंभ झालेली ही चर्चा, संपूर्ण समाजाला सेवा मिळावी यासाठी आपण काय काय करू शकतो इथं पर्यंत आली. या दिशेला गेली व निःस्वार्थतेत रुपांतरित झाली. सर्वांच्या कल्याणाचा विचार सुरू झाला. आपली संस्था कितीही मोठी झाली तरी ती संपूर्ण भारतातील सर्व लोकांना सेवा देऊ शकणार नाही याची जाणीव काम करणाऱ्या डॉक्टरांना झाली. सर्वच डॉक्टर सेवाभावी झाले तर प्रत्येकाला उत्तम सेवा मिळेल असा विचार पुढे आला. भावी डॉक्टर कोठे तयार होतात? म्हणून वैद्यकीय महाविद्यालयात संपर्क करण्याची कल्पना पुढे आली. प्रायोगिक तत्वावर काही कृती करून अनुभव घेण्याचे ठरले. नवीन पिढी कसा विचार करते हे समजून तर घ्यावे या हेतूने साप्ताहिक संपर्काला १९९७ मध्ये प्रारंभ झाला. एकदम अनौपचारिक संपर्क करावा असे ठरले. (क्रमशः)

डॉ. हेडगेवार रुग्णालय आणि सेवांकुर

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर वैद्यकीय प्रतिष्ठानच्या वतीने डॉ. हेडगेवार रुग्णालयाची
सुरुवात सन 1989 ला झाली

**न त्वहम् कामये राज्यम् न स्वर्गम् न पुनर्भवम्।
कामये दुःखतप्तानम् प्राणिनामार्तिनाशनम्॥**

दुःखी कष्टी मानवांचे दुःख हरण करण्याचे ध्येय घेऊन रुग्णालयाचा पाया रचला गेला. नविनच प्रयोग होता तो आणि धाडसीदेखील. मध्यमवर्गीय सात ध्येयवेड्या डॉक्टरांनी एकत्र येऊन वैद्यकीय सेवा देणे हे शहराकरिता नवलच होते. त्यावेळी औरंगाबाद शहरात तशी प्रथा नव्हती. या डॉक्टरांना केवळ वैद्यकीय सेवा देण्यात रस नव्हता, तर त्यांना एकूण समाजाची स्थिती सुधारायची होती. वाजवी दरात योग्य वैद्यकीय सेवा देऊन त्यातून सामाजिक परिवर्तनास चालना देणे हा त्यांचा व्यापक दृष्टिकोन होता. समाजाच्या सर्व प्रश्नांचा त्यांचा अभ्यास होताच असे नाही, मात्र इच्छाशक्ती दुर्दम्य होती. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर वैद्यकीय प्रतिष्ठानने दत्ताजी भाले रक्तपेढी व डॉ. हेडगेवार रुग्णालय औरंगाबाद, श्री गुरुजी रुग्णालय नाशिक, स्वर्गदिव सू.का.फा. हॉस्पिटल शिवसागर आसाम असे विविध वैद्यकीय प्रकल्प उभे केले. त्यातील एक वैशिष्ट्यपूर्ण प्रकल्प म्हणजे सेवांकुर !

वैद्यकीय सेवा देताना ती पारदर्शी, आपुलकीची व नैतिक असावी या तत्वांवर डॉ. हेडगेवार रुग्णालयाची वाटचाल सुरू झाली होती. परंतु या भावनेने समाजातील इतर सर्व वैद्यकीय व्यावसायिक सेवा देत होते का? दुर्दैवाने या प्रश्नाचे उत्तर नकारार्थी होते. 'आपणासारखे सोडून जावे सकळजन !' या उक्तीप्रमाणे समाजातील वैद्यकीय क्षेत्रात नैतिक आचरण, समाजाबद्दलची आपुलकी वृद्धीगत व्हावी या उद्देशाने १९९५ साली सेवांकुर या चळवळीची सुरुवात झाली.

लहानपणी मिळालेल्या संस्कारांची शिदोरी पुढे आयुष्यभर टिकते, त्यामुळेच वैद्यकीय विद्यार्थ्यांपासून सुरुवात करावी असे डॉ. हेडगेवार रुग्णालयातील डॉक्टरांनी ठरविले. विद्यार्थ्यांच्या अनौपचारिक भेटी घेणे, त्यांच्या सुखदुःखाच्या प्रसंगी साक्षीदार असणे अशा निरपेक्ष मैत्री मधून हे काम वाढत गेले. २००६ साली संपूर्ण महाराष्ट्रातील ३०० विद्यार्थ्यांचे एकत्रीकरण औरंगाबाद येथे झाले व त्यानंतर सेवांकुरचे नाव संपूर्ण महाराष्ट्रात पोहोचले. २०१५ सालापासून नवनवीन कार्यक्रमांमधून सेवांकुर केवळ ऑलोपॅथी नव्हे तर आयुर्वेद, होमिओपॅथी, फिजिओथेरेपी, डेंटल या इतर वैद्यकीय शाखांमध्ये देखील लोकप्रिय झाले. २०२० साली संपूर्ण महाराष्ट्राची कार्यकारिणी मध्यवर्ती कार्यकारी मंडळ तयार होऊन या चळवळीला आता औपचारिक स्वरूप प्राप्त झाले आहे. असे कार्यकारी मंडळ करण्यात पुण्यातील सुप्रसिद्ध **HR consultant माननीय माणिकताई दामले** व त्यांचे सहकारी यांचे मोलाचे मार्गदर्शन लाभले. सेवांकुरच्या या सर्व टप्प्यांचे डॉ. हेडगेवार रुग्णालय केवळ साक्षीदार नसून, रुग्णालयाच्या सहभागा शिवाय हे शक्य झाले नसते. केवळ आर्थिक पाठबळच नव्हे, तर रुग्णालयातील तज्ञ डॉक्टर आपला मौल्यवान वेळ देखील सेवांकुरसाठी देतात. विद्यार्थ्यांशी मैत्री करतांना आपले सामाजिक स्थान, प्रतिष्ठा आड येऊ देत नाही. आपल्या कुटुंबात विद्यार्थ्यांना सहजपणे समाविष्ट करून घेतात. त्यामध्ये कुठलाही संकोच बाळगत नाहीत.

Dr. Avinash Buche

सेवांकुर व डॉ. हेडगेवार रुग्णालय समन्वयक
avinashbuche@gmail.com

सेवांकुरच्या या सर्व टप्प्यांचे डॉ. हेडगेवार रुग्णालय केवळ साक्षीदार नसून, रुग्णालयाच्या सहभागा शिवाय हे शक्य झाले नसते. केवळ आर्थिक पाठबळच नव्हे, तर रुग्णालयातील तज्ञ डॉक्टर आपला मौल्यवान वेळ देखील सेवांकुरसाठी देतात. विद्यार्थ्यांशी मैत्री करतांना आपले सामाजिक स्थान, प्रतिष्ठा आड येऊ देत नाही. आपल्या कुटुंबात विद्यार्थ्यांना सहजपणे समाविष्ट करून घेतात. त्यामध्ये कुठलाही संकोच बाळगत नाहीत. सहाजिकच सेवांकुर म्हणजे हेडगेवार रुग्णालय हे समीकरण रूढ झाले आहे.

सहाजिकच सेवांकुर म्हणजे हेडगेवार रुग्णालय हे समीकरण रूढ झाले आहे. मात्र एखाद्या चळवळीला चौकटीत बंदिस्त करणे योग्य नाही याची देखील रुग्णालयातील डॉक्टरांना जाणीव आहे. सेवांकुर हे काम समाजासाठीचे आहे. समाजातील सर्व डॉक्टरांचा यातील सहभाग वाढावा या उद्देशाने सेवांकुरने रुग्णालया बाहेरील डॉक्टरांना आवाहन केले व त्याला भरभरून प्रतिसाद मिळतो आहे. केवळ आर्थिक मदतच नव्हे तर स्वतःचा वेळ ही देण्यासाठी समाजातील अनेक मान्यवर डॉक्टर पुढे येत आहेत.

सेवांकुरच्या सर्वच उपक्रमांमध्ये व्यवसायिक डॉक्टरांचा तन, मन, धनाने सहभाग असतो व उत्तरोत्तर वाढतो आहे. औरंगाबाद सहीत मुंबई, पुणे, अकोला, बीड, लातूर याही शहरांमधून डॉक्टरांचा सहभाग लक्षणीय असतो. दरवर्षी सेवांकुरच्या "One week for nation" या उपक्रमात डॉ. हेडगेवार रुग्णालयातील विविध विभागांमधून तज्ञ डॉक्टर सहभागी होतातच त्याबरोबर रुग्णालयाबाहेरील व्यवसायिक डॉक्टर देखील आनंदाने सहभागी होतात. फेब्रुवारी २०२० साली आलेल्या one week for nation या कार्यक्रमात महाराष्ट्रातील विविध शहरांतील १५ खाजगी वैद्यकीय व्यवसाय करणाऱ्या डॉक्टरांनी सहभाग नोंदवला होता, आणि एक आठवड्याकरिता आपली खाजगी प्रॅक्टिस बंद करून विद्यार्थ्यांच्या मनावर समाजसेवेचा संस्कार केला. समाजात असलेली सज्जनशक्ती जितकी या कामात लागेल तितका सेवांकुरचा विस्तार होईल, अधिकाधिक लोकोपयोगी कामे सेवांकुरांमधील विद्यार्थी व डॉक्टर वर्गाकडून होईल. भविष्यात अशाप्रकारे वाटचाल राहिल्यास सेवांकुर हा केवळ डॉ. हेडगेवार रुग्णालयाचा उपक्रम न राहता सर्व वैद्यकीय क्षेत्राचा उपक्रम होईल यात शंका नाही. अशाप्रकारच्या उपक्रमात आपणांसाठी सहभागी व्हायचे असेल तर www.sevankurbharat.org या संकेतस्थळावर Registration करावे आणि या समाजोपयोगी कार्यात आपला सहभाग देखील नोंदवावा.

श्री गुरुजी रुग्णालय नाशिक

समाजासाठी पाहिलेल्या स्वप्नांची संकल्पसिद्धी....

देहाकडून देवाकडे जाताना वाटेत देश लागतो... भारत माझा देश आहे... सारे भारतीय माझे बांधव आहेत.... या समाज बांधवांचे.... या समाजाचे.... मी काही देणे लागतो, अशी संस्कारित मने ज्यांची होती, अशा सात डॉक्टरांनी स्वतःचे वैद्यकीय शिक्षण पूर्ण झाल्यानंतर, औरंगाबाद येथे समाजाभिमुख वैद्यकीय व्यवसाय सुरु केला. वैद्यकीय सेवेचे हे युनिट आज डॉ बाबासाहेब आंबेडकर वैद्यकीय प्रतिष्ठान चे डॉ हेडगेवार रुग्णालय म्हणून सर्वपरिचित, सुपरिचित आहे. रुग्णालयात काम करणारी ही मंडळी यावर संतुष्ट झाली नाहीत. वैद्यकीय शिक्षण घेणाऱ्या पुढील पिढ्या सुद्धा असा विचार करू शकतात का? त्यांच्यातला हा भाव कोण जागृत करणार? तो कसा करायचा? याचे विचार मंथन झाले व तेव्हाच खऱ्या अर्थाने सेवांकुर चा प्रवास सुरु झाला आणि ही धुरा सांभाळली डॉ. अश्विनीकुमार तुपकरी सरांनी.

मग मेडिकल कॉलेजच्या होस्टेलमध्ये साप्ताहिक भेटी सुरू झाल्या. वारंवार होणाऱ्या भेटी, सहप्रवास, सहनिवास, सहभोजन यांनी स्नेह वाढत गेला. कालांतराने काही विद्यार्थी पदव्युत्तर शिक्षणासाठी बाहेर गेले, त्यात मुंबईला एक मोठा गट होता. त्यांचा तुपकरी सरांशी भलेही नित्य संपर्क नव्हता पण तेथील स्थानिक काही समविचारी मंडळी, काही संघाचे अधिकारी, त्यांच्याशी नित्य संपर्कात होते. तुपकरी सरांच्या होस्टेलच्या साप्ताहिक भेटी सुरूच होत्या.

दरम्यान च्या काळात एक घटना घडली, डॉ हेडगेवार रुग्णालयाला अमेरिकेच्या एका दात्या कडून रेडिओथेरेपी (कॅन्सर) मशीन मिळण्याचा प्रस्ताव आला, तेव्हा डॉ तुपकरी सर आणि डॉ क्षीरसागर सर त्यांच्या संपर्कातील एका विद्यार्थ्याला भेटायला मुंबईला गेले, त्याचे नाव डॉ. गिरीश बेद्रे. ते टाटा मेमोरियल हॉस्पिटल मध्ये कॅन्सर विषयात एमडी करण्यासाठी नुकतेच रुजू झाले होते. डॉ गिरीश आपल्या रुग्णालयात किरणोपचार विभागाची जवाबदारी घेणार का? असे विचारताच डॉ गिरीश सरांनी लगेच होकार दिला, पण शिक्षण पूर्ण करून जवाबदारी घेणे याला जवळपास तीन वर्षे लागणार होती, याशिवाय दुसरी एका मोठी समस्या होती ती म्हणजे या मशीनसाठी लागणारे बांधकाम आणि इतर तांत्रिक बाबी पूर्ण करणे याला पण बराच वेळ लागणार होता, त्यामुळे मशीन स्वीकारावी अशी अनुकूलता दिसेना. तेव्हा तुपकरी सरांनी एक मुद्दा उपस्थित केला, डॉ हेडगेवार रुग्णालयातच हे काम केले पाहिजे असा आग्रह कशाला? विद्यार्थ्यांच्या या गटाने ठरविले तर नवे रुग्णालयच सुरू करता येऊ शकते. मांडलेला मुद्दा शक्यता म्हणून आजमावून बघायला काय हरकत आहे? बघू एकदा भेटून, गोष्ट सोपी नव्हती, पण अगदी अशक्यही नव्हती. ठरले तर मग, विचार मंथन करण्यासाठी एकदा भेटायचे. बैठक निश्चित झाली, भेटी सुरू झाल्या, बैठकीत झालेली चर्चा प्रकल्पाचा हेतू आणि दिशा ठरविणारी होती. वाजवी शुल्क आकारून दर्जेदार रुग्णसेवा देणारा प्रकल्प उभा करायचा असे ठरले. तर त्यात सहभागी होण्यास कोण कोण इच्छुक आहे? त्यासाठी पक्का शब्द देण्याची कोणाची तयारी आहे? कोणत्या संघटनेमार्फत हा प्रकल्प उभा करता येईल? त्यासाठी लागणारी आर्थिक जुळवाजुळव कशी करायची? हे काम शहरात करायचे की ग्रामीण भागात? असे बरेच काही थेट आणि विस्ताराने बोलणे गरजेचे होते. प्रकल्प सुरू करण्याबाबत कोणाचेही दुमत नव्हते पण कोणाच्या मार्फत तो उभा करायचा, कुठल्या बॅनरखाली तो सुरू करायचा यावर चर्चेअंती, डॉ हेडगेवार रुग्णालयाच्या धर्तीवर, राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघाच्या मदतीने, आणखी एक रुग्णालय सुरू करायचे असे ठरले. संघामार्फत अनेक वर्षांपासून सेवा क्षेत्रात देशभरात चालू असलेली हजारो कामे आणि त्यात सहभागी स्वयंसेवकांचा अनुभव, अशा प्रकारच्या कामासाठी आवश्यक असणारी दृढ वैचारिक बैठक, संघाकडे आहे हे वेळोवेळी अधोरेखित होत होते.

तयारीच्या दृष्टीने दर दोन महिन्यांनी बैठक करायचे ठरले. मुंबई- पुणे- औरंगाबाद येथे बैठका होत होत्या. प्रत्येक बैठकीला तुपकरी सर असत. तसेच डॉ. हेडगेवार रुग्णालयामधील डॉ. महेंद्रसिंह चौहान, डॉ. अनंत पंढरे, डॉ. सतीश कुलकर्णी, शिवाय संघाचे प्रचारक आणि पदाधिकारी ही हजर असायचे. चर्चा आणि संघ विचार सांगणे यापुरत्याच बैठका मर्यादित नव्हत्या. एका बैठकीत डॉ. विनायकराव गोविलकर यांनी 'स्वदेशी आणि जागतिक व्यापार संघटना' तसेच एका दुसऱ्या बैठकीत एम. सी. अग्रवाल यांनी 'नेतृत्व विकास', 'टीमची बांधणी' आणि 'वेळेचे व्यवस्थापन' असा विषय मांडला. अशा सगळ्या बैठकातून काही विद्यार्थ्यांचा निर्णय पक्का झाला. याच प्रवासात मैलाचा दगड ठरावा असा एक कार्यक्रम फेब्रुवारी 2005 मध्ये झाला. वैद्यकीय विद्यार्थ्यांच्या पालकांचा तो मेळावा होता. आपले पाल्य कोणाच्या संपर्कात आहे? त्याच्या भविष्याबद्दल काय कल्पना आहेत? हे जणू पालकांना या मेळाव्यातून कळाले. 'वैद्यकीय व्यवसाय आणि सामाजिक जवाबदारी' हा विषय डॉ. विनायकराव गोविलकर सरांनी मांडला. आपला मुलगा आता घरात कदाचित फार धनसंपत्ती, समृद्धी घेऊन येणार नाही, पण एका उदात्त कामात आपला मनःपूर्वक सहभाग देऊ इच्छितो, या भावनेने त्या कामाबद्दल शुभचिंतन देत पालक घरी परतले.

Dr. Jayesh Talankar

बौद्धिक प्रमुख, देवगिरी प्रांत

drjayeshrtalankar@gmail.com

आता प्रकल्पाचे मनात मूर्तरूप उभे राहू लागले. पुढील बैठकींमध्ये रुग्णालय कुठे आणि कसे असावे? असा प्रश्न आला तेव्हा तुपकरी सरांनी सर्वांवर एक कामगिरी सोपवली. पुढील बैठकीत 'माझा प्रकल्प कसा असावा' ह्याविषयी लिहून आणायला सांगितले. आणि पन्नास प्रश्नांची प्रश्नावली सर्वांना दिली. जसे,

मला अशा प्रकारच्या कामात का सहभागी व्हावे वाटले?
एकट्याने व्यवसाय नाही करता येणार म्हणून मी प्रकल्पात सहभागी होणार का?
प्रकल्पात सहभागी होण्याची माझी प्रेरणा कोणती?
माझ्या स्वभावातील कोणत्या गोष्टी प्रकल्पासाठी उपयुक्त, कोणत्या अडचणीच्या?
प्रकल्पातील संभाव्य अडचणी कोणत्या, त्यावर मात कशी करणार?
असे अनेक प्रश्न.

आणि अजून एक महत्त्वाचा प्रश्न होता तो म्हणजे, अशा प्रकारचे रुग्णालय खेड्यात सुरू करायचे की शहरात? ह्याविषयी चर्चा करत असताना पायाभूत सुविधा, सुपर स्पेशलिटी हॉस्पिटल, शहराकडून ग्रामीण भागात की ग्रामीण भागात राहून शहरात संपर्क सोयीचा, शहरात राहून ग्रामीण भागात सेवा देणे, आर्थिक पाठबळ, इत्यादी गोष्टींचा विचार करून शहराची निवड करावी असे ठरले.

पुढचा प्रश्न, शहर कसे असावे? त्यासाठी काही निकष ठरले, त्या शहरात अशा प्रकारच्या रुग्णालयाची गरज असावी, वनवासी क्षेत्र या शहराच्या परिघावर असावे, आणि विचार आपल्या पर्यंतच थांबू नये म्हणून शहरात वैद्यकीय महाविद्यालय असावे, जी विचारधारा आपली प्रेरणा आहे, जीचा आपल्याला नैतिक आधार राहिल त्या संघ कामाचे जाळे शहरात पसरलेले असावे.

डॉ हेडगेवार रुग्णालयाशी संपर्क राहण्यासाठी औरंगाबाद जवळ असावे अशा काही मुद्द्यांचा विचार करता नाशिक, ठाणे, नांदेड या तीन नावांची निवड झाली. एक नाव निश्चित करण्यासाठी शहराची प्रत्यक्ष भेट करणे आणि तुलनात्मक अभ्यास करणे असे ठरले, आणि टीम करून प्रवास ठरला. डॉ. संतोष गायकवाड आणि डॉ. गिरीश बेद्रे यांनी नाशिकला भेट दिली, ठाण्याला राहुल पठारे आणि डॉ. गिरीश बेद्रे यांनी भेट दिली, तर नांदेडला डॉ. गिरीश चाकूरकर आणि डॉ. बेद्रे गेले. तीनही ठिकाणांच्या अभ्यासपूर्ण तुलनेने नाशिकच्या नावावर पसंती आली. अंतिम निर्णय घेण्यापूर्वी पूर्ण टीमने संघाचे ज्येष्ठ प्रचारक माननीय श्री मुकुंदराव पणशीकर यांच्याशी चर्चा केली. त्यांच्याकडूनही पसंती आल्यानंतर नाशिकच्या नावावर शिक्कामोर्तब झाले. अजून एक टप्पा पार झाला.

एका बैठकीत आपल्या गटाला काही नाव असावे असा विषय झाला आणि समोर आलेल्या काही नावातून पूर्ण गटाला बांधून ठेवेल असे नाव ठरले.... 'संकल्प',
रुग्णालयाचे शहर ठरले, टीम ठरली, काम करणाऱ्या टीमचे नाव ठरले. आता वेळ आली ती थेट मैदानात उतरण्याची...

..... क्रमशः

Balance your EQ & IQ

1st year ला असताना M.B.B.S. काय आहे figure out करण्यातच पूर्ण वर्ष जाते. Final year पर्यंत अभ्यास इतका वाढतो की दुसऱ्या गोष्टींकडे लक्ष देता येत नाही. Internship and residency करताना तर प्रचंड कामाचा व्याप असतो. आणि एकदा सगळे १०-१२ वर्षांचे long lasting शिक्षण आटोपून practice सुरु केली की तो पर्यंत कुटुंबाची जवाबदारी आलेली असते.

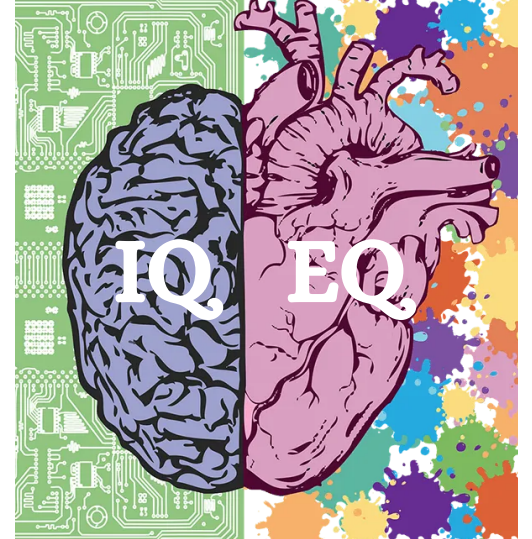
"Spring has passed. Summer has gone. Winter is here... and the song that I meant to sing remains unsung. For I have spent my days stringing and unstringing my instrument."

तुम्ही एका मध्यमवर्गीय कुटुंबातून आले असेल तर हा प्रश्न १००% तुमच्या मनातून आलाच असेल. जेव्हा आपण medical field मध्ये admission घेतो तेव्हा आपल्याला समाजाची जाणीव असते. आपल्या मनात असतेच की आपण खूप मोठे डॉक्टर बनू, लोकांना मदत करू, खूप समाजसेवा करू. But at the end काही ना काही कारण समोर येतं आणि त्या गोष्टी आपण नंतर बघू म्हणून सहजरीत्या procrastinate करतो. आपल्या medical field मध्ये जसे जसे आपण वरच्या year मध्ये जातो तसे स्पष्टपणे व्याप आणि जवाबदारी वाढत जाते. त्यामुळे खरं पाहिलं तर हा नंतर कधीच येत नाही.

एकदा माझ्या कॉलेज MIMSR medical college, Latur तर्फे विद्यार्थ्यांना सेवांकुर या संस्थेची ओळख व्हावी म्हणून Insights of Sevankur by Dr. Ashwinikumar Tupkary sir हा कार्यक्रम आयोजित केला होता.

या interactive session मध्ये एक छान प्रश्न विचारण्यात आला ज्या बद्दल मलाही खूप दिवसांपासून confusion होते.

"सामाजिक भान आणि अभ्यासक्रमाचा भार.. या दोन्ही बाबी विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या असतात. यातील समन्वय कसा काय साधता येईल..?"

John Mayer आणि Peter Salovey या Psychologist नी काही यशस्वी लोकांच्या जीवनाचा जेव्हा उलट अभ्यास केला त्यांना एक गोष्ट लक्षात आली की शालेय जीवनात असताना या हस्तींचा IQ (Intelligence Quotient) हा एक साधारण स्तराचा होता पण त्यांच्या मध्ये असे काही दुसरे गुण होते which made them stand out from the rest.

हे गुण म्हणजे दुसरे तिसरे काही नसून त्यांचा EQ, म्हणजे Emotional Quotient होता.

तर यावर sir म्हणाले..

"हा प्रश्न आपल्याला का पडतो? आपल्या मनात लहानपणापासूनच curricular and extra-curricular दोन वेगळे भाग असतात अशी संकल्पना मनावर बिंबवली असते. पुस्तके वाचणे आणि तेच परीक्षेत लिहिणे ह्यालाच फक्त अभ्यास म्हणणे, हेच फक्त महत्त्वाचे असते आणि बाकी जे काही आहे ते extra- curricular अशी एक विचारसरणी आपली बनलेली असते.

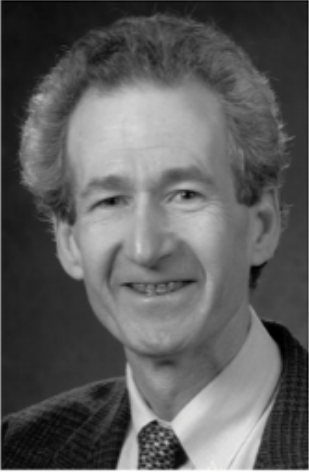
John Mayer आणि **Peter Salovey** या Psychologist नी काही यशस्वी लोकांच्या जीवनाचा जेव्हा उलट अभ्यास केला तेव्हा त्यांना एक गोष्ट लक्षात आली की शालेय जीवनात असताना या हस्तींचा IQ (Intelligence Quotient) हा एक साधारण स्तराचा होता पण त्यांच्या मध्ये असे काही दुसरे गुण होते which made them stand out from the rest. हे गुण म्हणजे दुसरे तिसरे काही नसून त्यांचा EQ, म्हणजे Emotional Quotient होता.

आपण बाहेर पडलो की आपल्याला परिस्थितीची जाणीव होते आणि आपल्या मनात विचार येतो की आपण या साठी काही करू शकतो का? आणि मनात काहीतरी करून दाखवण्याची drive निर्माण होते.

आपला IQ हा जन्मतः आहे हा तेवढाच असतो. त्याला आपण वाढवू शकत नाही.

पण EQ आपण वाढवू शकतो.

एकदा EQ वाढला की जीवना मध्ये यशस्वी होण्याची शक्यता अजुन वाढते आणि एक Intelligent Doctor सोबत एक Great Personality निर्माण होण्यास आपल्याला मदत होते.."

John Mayer

Peter Salovey

अनेक Corona warriors ज्यांनी सेवांकुर तर्फे आयोजित केलेल्या Corona screening camp मध्ये सहभाग घेतला होता, त्यातले काही जण तर अगदी 1st-2nd yr चे होते. काही विद्यार्थ्यांना ५-६ लोकांच्या group मध्ये बोलायची सुध्दा सवय नव्हती. पण screening camp नंतर ५०-६० लोकांच्या समोर अगदी जनजागृती पासून ते लोकांचे प्रश्न सोडविण्याचे काम या warriors ने सहजपणे केले.

मला बऱ्याच वेळा असा प्रश्न पडतो की आपण एकटे काय करू शकतो? I'm really grateful to Sevankur for providing us such a great platform to help us find that hidden side of ourselves.

अनेक Corona warriors ज्यांनी सेवांकुर तर्फे आयोजित केलेल्या Corona screening camp मध्ये सहभाग घेतला होता, त्यातले काही जण तर अगदी 1st-2nd yr चे होते. काही विद्यार्थ्यांना ५-६ लोकांच्या group मध्ये बोलायची सुध्दा सवय नव्हती. पण screening camp नंतर ५०-६० लोकांच्या समोर अगदी जनजागृती पासून ते लोकांचे प्रश्न सोडविण्याचे काम या warriors ने सहजपणे केले. Screening साठी झोपडपट्टीत गेले.

PPE kit दिवस भर, विना washroom आणि पाण्याचे तासन् तास आजही आपले interns, residents and doctors काम करतात. But if you ask them about it, they will say 'it was worth it. We found the whole new side of ourselves.' त्यांच्या personality मध्ये, EQ मध्ये तुम्हाला नक्की बदल झालेला दिसेल.

तुपकरी sir नेहमी सांगतात

'समाजासाठी किती काम करायला हवं?'

तर 'तुम्हाला जमेल तेवढं आणि जमेल तसं. एकदम तुमच्या सोयीनुसार' आज आलात, गप्पा गोष्टी केल्यात, काम केलं, सगळे आनंदी.

उद्या नाही जमलं, काही हरकत नाही. त्यामुळे तुमची आमची दोस्ती तर तुटणार नाही.

नंतर ८-१० दिवसांनी वेळ मिळाला म्हणून परत आलात, पहिल्या दिवशी तुम्ही आमचे मित्र आहात तसेच आजही आमच्यासाठी असाल.

Not only field work.. जरी तुमच्या मुळे तुमच्या घरी, society मध्ये, मित्रांमध्ये, तुम्हाला दादा, ताई म्हणणाऱ्या or sir, ma'am म्हणणाऱ्या upcoming generation मध्ये तुम्ही काही चांगले बदल आपू शकलात, काही चांगल्या गोष्टी ते तुमच्या कडून शिकले तरी तुमच्या कडून समाजसेवा झाली असं म्हणावं.

मी सेवांकुर चे खूप आभार मानतो की ज्या मुळे वैद्यकीय विद्यार्थ्यांना स्वतःला express and explore करायला एक platform मिळाला. I find myself extremely fortunate.

Wherever you are, whatever you're doing, do something for this society. Do it for your country. There is always something you can do.

No work is small or less. Even a little contribution from your makes a huge difference.

Together we can make a difference.....

Dr. Ninad Deshpande

MIMSR medical college, Latur

लातूर शहर प्रमुख, देवगिरी प्रांत

ninadzdeshpande@gmail.com

Why everyone should have an elder sibling

Gautami Kandalgaonkar
FYBSc Biotechnology R.D. National

Let's be honest: for us young siblings, elder siblings are just a punching bag and a free additional wardrobe. But in all seriousness, elder siblings are the treasures that we get the moment we come to this world. I can't express how amazing and life changing it is.

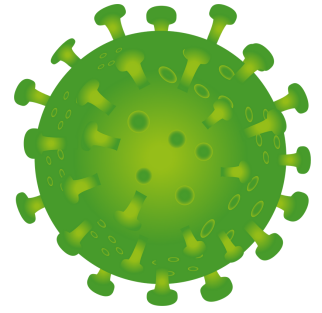
The reason everyone should have an elder sibling is that you get to learn so much! You always have someone you can look up to. You learn from every step they take in their own lives. It's like a scientist observing their surroundings and making observations that they would use in the future. In them, you get a best friend for life. You naturally get a guardian. My sister is the best person I've ever had in my life. I call her my fairy godmother. Because you have so many things in common with them, you can relate to each other like no one else.

Life gets hard and it gets messed up but if you have an elder sibling by your side, they will always be there to help you recover because no one can understand you like they can. Yes, there are some things that they probably wouldn't understand but they will still be by your side regardless. You can be your weirdest and truest form around them and they will accept you for who you are. They will get you out of awkward situations, talk to you about things that they don't share with anyone, ask you for your opinions for the silliest of things and help you when you need.

There might be ups and downs; fights are inevitable, trust me. You might part your ways with them later in life but the bond still remains fresh and unbroken. So, if you have an elder sibling, you have been gifted with the best gift ever!

Covid & Sevankur

As India was fighting against the covid-19 pandemic, volunteers of sevankur decided to contribute in the fight in every possible aspect, the volunteers came forward with their thought of selfless service and love for nation.

Sevankur with the help of RSS and BMC conducted a mega camp Asia`s largest slum; Dharavi on 7th June 2020 with a team of 50 Doctors and 250 volunteers along with local representative which formed 47 units who screened 10,000 people from which 165 suspects were identified.

From May 15,2020 to July 15, 2020 screening in the hot spot zones of Andheri, Jogeshwari, Goregaon and Malad`s slum area was conducted. In the span of 2 months, around 1,20,000 were screened out of which 2,000 suspects were found and the list of the same was handed over to BMC. The entire campaign involved 114 medical students, of which 65% were females and 35% were males.

In the year 2021, Sevankur Konkan prant team worked on 3 different projects. Project Plasma Connect was launched on 11 April 2021 in collaboration with Plasma Warriors. A team of 15 volunteers worked together to connect Plasma donors to the recipients and solved all their doubts regarding plasma donation. Out of 1872 registrations, 537 were ineligible donors according to protocol. Total 65 successful donations took place.

A vaccination awareness drive was conducted in the city of Aurangabad, Pune, Latur, Akola, Osmanabad and Jalna .

Volunteers of sevankur came forward to create an awareness about the vaccine for covid-19 and busting the myths of the same by going from door to door. A population of 3,75,000 was covered in Aurangabad and 65,000 in Pune. In Latur a population of 20,885, Osmanabad-8,200, Akola-3500 and Jalna-2,000 was covered

The next project launched was Digital Vaccination Awareness which busted myths of hundreds of people regarding Covid-19 vaccination. The project was launched on 26th April 2021 with the help of consultants of Dr. Hedgewar hospital, Aurangabad.

A group project of Ritambhara life care covid centre, Juhu, Mumbai was commenced on 14th May 2021 with BMC, RSS, Niramaya foundation and ABVP. The centre had 25 dedicated oxygen beds. Patients experiencing mild to moderate symptoms were treated here. Sevankur volunteers played the role of assisting with paper work, giving health status of the patient to their relatives, providing moral support etc.

A vaccination awareness drive was conducted in the city of Aurangabad, Pune, Latur, Akola, Osmanabad and Jalna. Volunteers of sevankur came forward to create an awareness about the vaccine for covid-19 and busting the myths of the same by going from door to door. A population of 3,75,000 was covered in Aurangabad and 65,000 in Pune. In Latur a population of 20,885, Osmanabad-8,200, Akola-3500 and Jalna-2,000 was covered. The medical students of sevankur also assisted in the rapid antigen testing conducted in Dr. Hedgewar Hospital, Aurangabad. All the precautions and safety measures were taken.

A unique initiative of letter writing to the patients suffering from covid-19 was started by the students of Aurangabad. Overwhelming letters were written to the patients admitted in Dr. Hedgewar Hospital, Aurangabad. This helped in providing moral support to the patients fighting against Covid-19.

Sevankurites will always be ready to serve the nation.....

Arpita Paratkar
YMT Medical College, Navi Mumbai
 नवी मुंबई शहर प्रमुख, कोंकण प्रांत

To the one's who believe in me here

To the one's who believe in me here,
I shall always be there !!!

Rising up every morning , with challenges to lead, with newer mistakes that ,
often make me plead, with inadequate will to read, with immense pain to
elevate my speed !

To the one's who believe in me here,
I shall always be there !!!

To all the dreams those I couldn't change into reality,
By often neglecting times vitality,
Every pain is helping me to build a stronger mentality,
To help cope up with life's harsh brutality!
To the one's who believe in me here,
I shall always be there !!!

Whenever I am heavily knocked down , whenever I feel thorns in my crown,
I'll assure u that I will fight back, to achieve whatever is the lack!
To the one's who believe in me here,
I shall always be there !!!

I am happy with the way I'm consistently trying, learning every moment,
instead of just crying,
I know I am not the best of all,
But i will for sure try better than the rest of all !
To the one's who believe in me here,
I shall always be there !!!

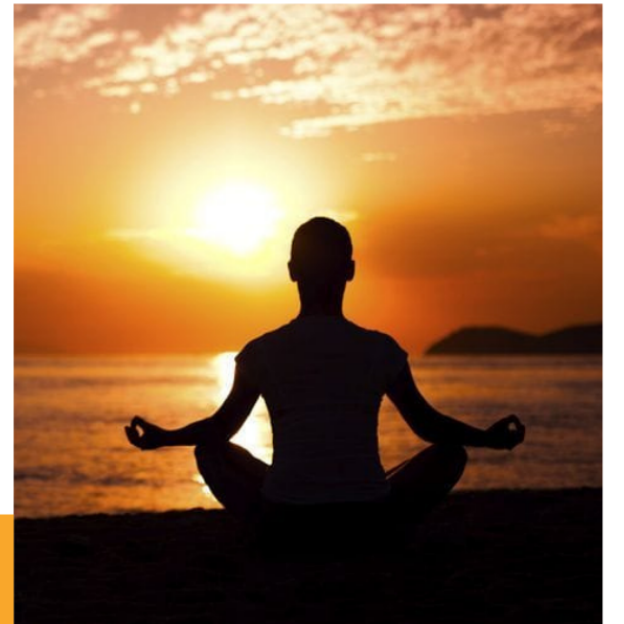

Vedant Shrigire
2nd year MBBS
Dr.SCGMC,Nanded

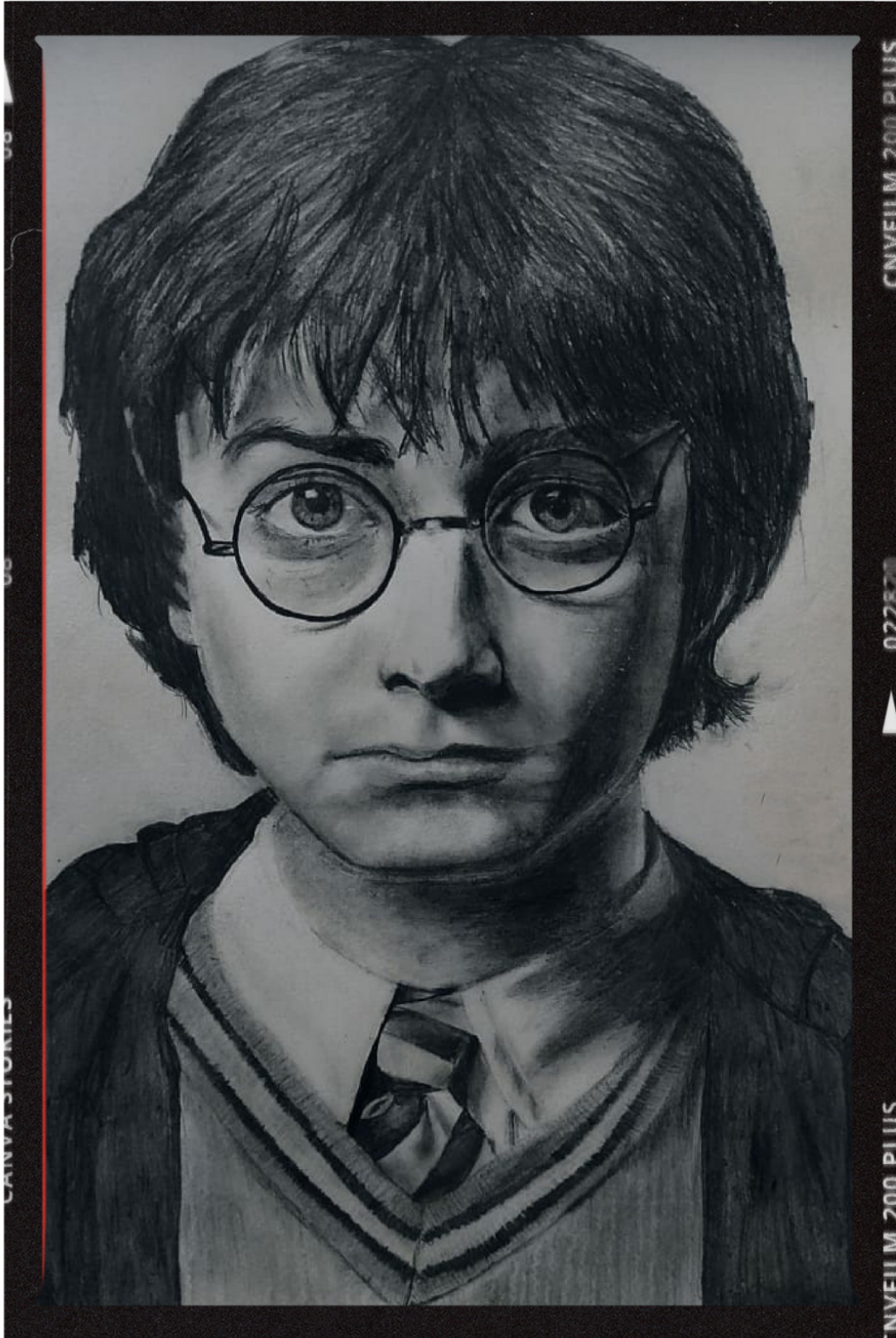

जरा बदलून बघ,
स्वतःला निरखून बघ,
आयुष्याच्या प्रवासला वेगळ्या नजरेने बघ,
अपयशी होऊन यश साध्य करण्याची जिद्द करून बघ,
संकटंच्या लाटेला स्मित हास्याने बघ,
बस एकदा स्वतःला स्वतःच्या नजरेने बघ,
मग तुझं आयुष्य तुला तुझ्या नजरेने बघेल...
बस जरा बदलून बघ

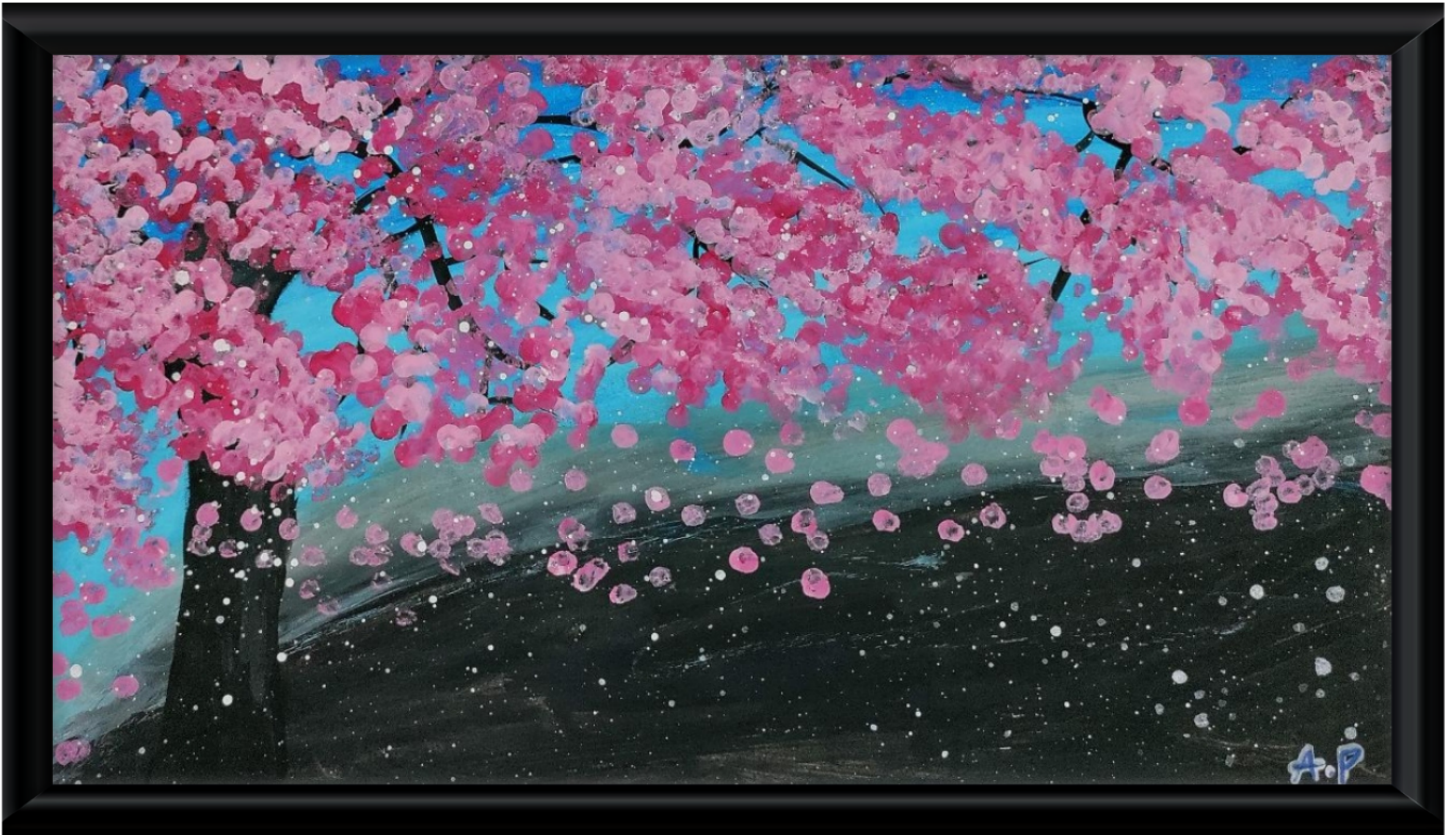
जरा बदलून बघ

Sakshi Badli
1st year BAMS
Radhakisan Toshniwal Ayurved Mahavidyala , Akola

Dr. Rahul Gawas
Dr. VMGMC , Solapur

Sakura

'SAKURA' IS A JAPNESE NAME FOR CHERRY BLOSSOM.

"CHERRY BLOSSOM ARE NOT JUST BELOVED FOR THEIR BEAUTY BUT FOR THEIR EPHEMERALITY"

THIS IS AN ART OF CHERRY BLOSSOM FLOWERS WITH BRANCHES MADE WITH THE USE OF PINK COLOUR WATERCOLOR CREATED WITH THE ART BRUSH AND EARBUDS. IT DEPICTS THE MUCH DEEPER FEELINGS ABOUT THE PASSAGE OF TIME ITSELF.

Amisha Petkar

3rd year BDS

KBH Dental College, Nashik

Sevankur News

Konkan Prant

01. Abhyasvarg

Mumbai: Konkan prant team conducted prant level Abhyasvarg on 29th August 2021 at Keerti College Hall, Dadar, Mumbai. For this varg total of 40 students from 10 different medical colleges participated. **Shri Parag ji Nerulkar** was the chief guest on this day. **Dr. Avinash Buche** gave the concluding remarks.

02. Covid Yoddha Award

Mumbai: On 05th October, 2021- Sevankur received COVID-YODDHA Award for extraordinary work during 1st and 2nd wave of Covid-19 pandemic in and around Mumbai city. From Sevankur, **Dr. Sagar Jha** (MBBS, BJ Govt. Medical College), **Dr. Rohit Gupta** (Prant Sanyojak, Konkan Prant, BDS, GDC Mumbai) and **Dr. Sanika Kotkar** (Physiotherapist, Thane) attended the event which was hosted by Digital Media Sampadak-Patrakar Sanghatana. This award was given by the hands of **Hon. Minister Shri. Rajesh Ji Tope, in Mumbai.**

03. Felicitation by Dr. Shrikant Shinde Foundation

Mumbai: Sevankur team was felicitated by **Dr. Shrikant Shinde Foundation** in Thane for their immense contribution in Covid-19 times to the Society. This organization is run by **Hon. Shri Eknath Ji Shinde** (Minister of PWD, Maharashtra State). Our team members, **Dr. Sagar Jha**, **Alisha Sayyad** (MBBS, KEM & Konkan Prant Event Pramukh) and **Sakshi Gujar** (Occupational Therapy, KEM & Mumbai Shahar Sampark Pramukh) were present for the ceremony along with **Dr. Arati Adhe Rojekar** (IVF Consultant, Hinduja Hospital & Konkan Prant Sansadhan Pramukh).

04. Dr. Rohit Gupta received – ‘Young Achievers Awards’

Mumbai: On 19th June 2021, ‘Rotaract District 3141’, Mumbai honored Dr. Rohit Gupta with ‘Young Achievers Award’ for his contribution during Covid-19 pandemic.

05. Session on “Leadership Skills and Hospital Management” by Dr. Ashwinikumar Tupkary Sir

Mumbai: On 24th October, 2021 at Grant Govt. Medical College, Mumbai, Konkan prant team arranged a session on ‘Leadership skills and hospital management’ which received a huge response from all over Mumbai and was attended by more than 200 medical students.

06. Kojagiri Pournima Utsav

Mumbai: Konkan prant team celebrated ‘Kojagiri Pournima Utsav’ in unique way on 24th October 2021 at Shivaji Park, Dadar, Mumbai. Total 80 students were present along with Dr. Ashwinikumar Tupkary , Dipak Shah , Dr. Arati Rojekar and Dr. Mohit Rojekar . The evening started with games followed by songs, delicious food and of course! - Kesar Masala Dudh and program ended with enlightening words of Dr. Tupkary.

Devgiri Prant

01. Abhyasvarg

Aurangabad: Devgiri prant team organized a prant level Abhyasvarg in Aurangabad on 29th August 2021 in which 173 medical students from 26 medical colleges along with 12 consultant doctors participated in this program. Special Interactive workshop conducted by **Hon. Maniktai Damle** was most awaited session of the day. Varg was concluded by thought provoking words of **Dr. Prasanna Patil**.

02. Dr. Hedgewar Rugnalaya Visit

Aurangabad: A voluntary visit of 65 medical students of MIMSR medical college Latur was organized on 9th October 2021, to observe, learn and understand the uniqueness of Dr. Hedgewar Rugnalaya model and its various projects which focuses on overall development of village, slums, women empowerment, etc. For organizing this visit, special efforts were taken by sevankur college team including Devang Kulkarni, Gargi Mandan, Monika Choudhary, Varun Jadhav & Ajay Kalyane. All students were impressed & inspired after the visit. 16 medical colleges from all over Maharashtra have visited Dr. Hedgewar Rugnalaya (DHR) till date. 15 students from HBT Medical College and Dr. R N Cooper Municipal General Hospital, Mumbai visited Dr. Hedgewar Rugnalaya on 16th October 2021.

03. सेवा परमो धर्म- Flash flood Relief work by Sevankur.

32 medical students from GMC Dhule and Uttamrao Ayurvedic medical college reached Chalisgaon and peripheral flood affected villages to conduct medical camp, awareness campaign and other relief work. Food and stay was arranged in Matoshri hospital and other logistics by Janakalyan Samiti. Dr. Naresh Nikumbhe took special efforts to conduct this camp. During this period students visited 3 villages of a population of 700 to 1700 affected by flood. It was a lifetime experience for all the participants. Kudos to all organizers and participants.

04. दर्श वेळा अमावस्या

Latur: 02/01/2022- 'दर्श वेळा अमावस्या' festival was organized at Dr.Hanumant Kinikar's(Sr. Neurosurgeon)farm.Students of sevankur which included Ninad Deshpande, Prem Dhakre, Shubham Bhairat, Shashank Bangar, Sanskruti Marali, Hiral Patel, Parag Tipre were invited along with Dr. Nitin Gadewad, Dr. Vishal Dhakre, Dr. Yatindra Ashtaputre, Dr. Niraj Inamdar and Dr. Rahul Gawas.

05. गटनायक प्रशिक्षण वर्ग

Aurangabad: 19/12/2021 गटनायक प्रशिक्षण वर्ग (One week for Nation , सारागुर , म्हैसूर)हा कार्यक्रम संभाजी नगर येथे यशस्वी पणे पार पडला . या कार्यक्रमात , संभाषण कौशल्य व नेतृत्वगुण यावर मार्गदर्शक म्हणून श्री निलेशजी सुराणा लाभले होते.

तसेच one week for Nation साठी यंदा आणखीन काय काय नवीन करता येईल यावर कन्सल्टंट आणि गटनायक यांची गट चर्चा झाली . सेवांकुर ची प्रस्तावना OWFN 2022 चे प्रमुख डॉ. धनंजय देशमुख यांनी दिली , मागील One week चे अनुभव कथन डॉ. सारंग माळी यांनी केले. कार्यक्रमाची सांगता ही कन्सल्टंट आणि गटनायक यांच्या अनुभव कथनाने, तसेच डॉ. अश्विनीकुमार तुपकरी व डॉ. नितीन गादेवाड यांच्या मार्गदर्शनाने झाली . कार्यक्रमाचे सुत्रसंचलन श्री महादेव पडवळ , डॉ. यतींद्र अष्टपुत्रे आणि डॉ पल्लवी कुलकर्णी यांनी केले . कार्यक्रमास बाहेरून आलेल्या कन्सल्टंट आणि गटनायक यांची एकूण संख्या 72 होती , ज्यामध्ये ५४ गटनायक आणि 18 कन्सल्टंट होते.

Paschim Maharashtra Prant

01. Free Medical Camps

Kolhapur: On 1st July, 2021 "Free Medical Camp " was conducted at Kolhapur for flood relief by Rashtriya Swayamsevak Sangh & Janakalyan Samiti. In this camp, 20 medical students of Sevankur had participated. All had enriching & memorable experience.

02. Abhyasvarg 2021

Nashik: Prant level Abhyasvarg was held on 29th August 2021 at Dr. Moonje Institute Auditorium, Bhonsala Military Campus, Nashik. In this program 186 medical students of 22 medical colleges from all over Western Maharashtra participated. **Hon. Vinayak ji Govilkar** (President Shri Guruji Rugnalaya, Nashik), **Hon. Smt. Neelimatai Vasantrao Pawar** (general Secretary of Maratha Vidya Prasarak Samaj, Nashik.) and **Dr. Ashwinikumar Tupkary** (Secretary Dr. Babasaheb Ambedkar Vaidyakiya Pratishtan) were the guests for the program. **Dr. Nitin Gadewad** (Sevankur Sanyojak & Pulmonary Medicine Physician, Jalna) gave the concluding remarks.

03. Free : Cancer Diagnostic camp

Nashik: October 2021, 15 medical students from Nashik participated in the "Free cancer diagnostic camp" organized by Shri Guruji Hospital, Nashik Seva Sankalp Samiti at Trimbakeshwar.

04. visit to 'आपलं घर'

Pune: 02/01/2022- To have a beautiful start of the year, Sevankur Bharat Pune team organized a visit event to 'आपलं घर' Prakalp with Vijay Kaka Phalnikar. In that event the surprise element was **Padmashree Nana Patekar** with **Dr. Deepti Dongaonkar** (the ex-Dean of GMC Miraj, GMC Latur & GMC Nagpur).

05. Basic Life Support Event

Kolhapur: 02/01/2022- Basic Life Support Event was organized by Sevankur Bharat Kolhapur team, Dr. Shivyogi Puranik, Dr. Rajesh Pawar , Dr. Kiran Bhingarde, Dr. Shrikrishna Chaudhari were part of the workshop team.

Upcoming event

01. One week for nation - 2022

An event that we eagerly wait for an entire year. Where, when and how...? Your waiting has come to an end....we are going to Sargur, Mysuru District, Karnataka....get ready....scheduled dates are 5th May 2022 to 12th May 2022..... excited.... to know more details? Scan the QR code given at the backside of the magazine and register on our website.

02. Sevankur to Sevankur Bharat

Sevankur started in 1997, we will complete 25 years of work in the year 2022, and now we will be working by the name as '**SEVANKUR BHARAT**'.

03. Teaching Program for slum children

Sevankur Bharat Aurangabad team is going to initiate a unique teaching program for children living in slums....details will be displayed on website....any medico can participate.

For more updates, log in to our website

www.sevankurbharat.org

Felt like "I could have given the article" or "I could have participated in Magazine's Editorial Team".

COME AND JOIN US!!!

Share your articles, poems, photos and art (articles to be in txt. format and photos to be in pdf. format).

Articles can be on any topic which you feel to be shared on **SPROUTING MIND. If you have any non academic achievements, do share with us.**

Contact us:-

joinsproutingminds@gmail.com

Sakshi Mane - 9820794830

SEVANKUR BHARAT

www.sevankurbharat.org

<https://m.facebook.com/183083591745008/>

<https://www.instagram.com/sevankurbharat/>

<https://youtube.com/c/Sevankur>

[+918888891583](https://wa.me/+918888891583)

Scan QR Code

To Join SEVANKUR BHARAT

Dr. Hedgewar Rugnalay, Garkheda Parisar, Aurangabad,
Maharashtra, India 431009